

Küünlakuu askeldused

REPRO

Vanarahva tarkust mööda vaatab veebruar aednikku suve silmadega, aga ähvardab talve hammas- tega.

Ja eks ta tõsi ole. Päevane intensiivne päike paisutab pungi elule ja paneb ka koore all kohati mahlad liikuma. Seetõttu kahjustab õine kõrvetav külm viljapuid ja marjapõõsaid väga kergesti.

Karel Čapek ütleb oma aianduse tähtteoses "Aedniku aasta", et veebruari hooajatöö on esimeste kevadtunnuste varitsemine. See on üks tüütu ja närvesööv tegevus. Esimese kevadtunnuse püüame kinni toas: hiina kasele tuleb uus leht.

Nimetus veebruar on üle võetud roomlaste kalendrist, kus *Februarius* tähendas puhastuskuud. *Februa* oli puhastusjumal.

Käes on ühed ohtlikumad ajad

Veebruaris ja märtsis on nii ööpäevased kui ka päikesepoolse ja varjukülje temperatuuride erinevused väga suured.

Kõikumised võivad olla paarikümnekraadised. Selle tagajärjel tekivad eelkõige noortel ja vanadel puudel tüve ja suuremate oksaharude külmakahjustused. Kõige vähem tundlikud on puud, mille tüve läbimõõt 5–10 cm.

Külmakahjustuste vältimiseks mässige tüvede ümber kuuseoksi, jõupaberit, kotiriiet vms. Kindlasti jälgige, et tüve ja "mähise" vahele jääks õhuvähe. Kaitsekiht ei tohi olla ka liiga paks ja soe, sest see ergutaks päevasel ajal puid elule. Nad peavad praegu olema siiski veel sunnitud puhkusele!

Hädapäraselt aitab külmakahjustusi vähendada lume kuhjamine puu lõuna- ja lääneküljele. Varjestamiseks võib kasutada ka laiemaid laudu, need paigutage tüvest mõne sentimeetri kaugusele, sest siis ei vigasta laud tuule käes liikuva puu koort.

Talvel toidulaul käima harjunud linnud külastavad teie aeda ka suvel ja hävitavad üksjagu kahjureid.

Hoopis paremaid tulemusi annab muidugi tüvede valgendamine. Kui see jäi oktoobris-novembris tegemata, siis nüüd on viimane aeg. Segu jaoks läheb vaja 2–2,5 kg värskest kustutatud lupja 10 liitri (üks ämbritäis) vee kohta. Lupjast on soovitatav teha sademeteta sulailmaga. Lubjapiim peab jõudma kindlasti enne õhtuseid miinuskraade ära kuivada.

Kasutada võib ka vesiemulsioonvärvi. Tänu värvis sisalduvatele kemikaalidele aitab see vähendada või hoopis ära hoida jänesekahjustusi.

Aed kui köök

Kevadtalvel aeda sattunud haavikuemand võib oma kärneritööga palju pahandust teha. Mäletan, kui mõnikümmend aastat tagasi oli Berliinis ebatavaliselt külm talv koos paksu lumega. Linna parkides ja haljasaladel tegid jänkid palju kurja, pistid kinni sadu ja sadu pöösaid. Just paks lumikate ajab jänesed pahategudele.

Kui aeda piirab traatvõrgust tara, siis kontrollige hoolikalt üle kohad, kuhu tuisuga on kuhjunud

lumehanged. Hangeharjalt hüppavad jänesed üle aia.

Kuuseokstega polsterdatud tüve jänes tavaliselt ei puutu. Aga kui lumi on piisavalt paks ja jänku ulatub oksteni, siis nende kallal viib ta oma koorimistö lõpuni. Seega tuleb jälgida lumikatte kõrgust puude ümber.

Jänesed põlgavad ära ka seebitatud tüved. Samuti peletavad sügisel lõigatud musta sõstra oksad tüve ümber seatuna oma intensiivse lõhnaga jäneseid eemale.

Praegu on oodata ka näriliste-, valdavalt hiirekahjustusi. Selle vältimiseks trampige lumi tüve ümber tugevalt kinni ja laske sellele koguneda uus kohev kiht.

Suurema metsa läheduses ohustavad ka metskitsed ja põdrad viljapuuaeda, nähes seal maitsvat ja kergelt kättesaadavat toitu. Suurulukite rüüste vastu tehke piirdetrale kõrgendused, tavalisele võrk-aiale piisab u 0,5 m kõrgusele paigutatud lattidest. Puud võib ümbritseda ka kahemeetrise traatvõrgust silindritega.

Karmimal talvel teevad vastu kevadet suuri kahjustusi ka tihased, leevikesed ja varblased. Peamiselt